

Rondwandeling op het Eiland van Nederhemert (6 km)

Nederhemert-Zuid ligt op een stroomrug in de Maas. Door de eeuwen heen is de loop van de rivier verschillende keren gewijzigd. Eerst werd het kleine dorpje afgesneden van Nederhemert-Noord door de Afgedamde Maas. Met het graven van de Bergsche Maas in 1904 is het min of meer op een eiland komen te liggen. Op het 'Ailand' voel je de geschiedenis op elke centimeter, het Rivierenland op een zakdoek. Het is een verhaal van ridders, geestelijken, kunstenaars, boeren en natuurbeschermers.

We starten onze wandeling op de parkeerplaats van de speeltuin (1), Kasteellaan 11. Deze speeltuin gaat er prat op één van de oudste speeltuinen van ons land te zijn. En terecht. Je hoort als het ware het gelach van generaties kinderen nog tussen de oude kastanjes weerklinken. Het terras van de speeltuin is de enige plek op het eiland waar je een kopje koffie kunt gebruiken.

Duik hier meteen rechtsaf het bos in, een klein uitstapje naar het voormalige fort De Kleine Schans (2). Een oude redoute met dichtgegroeide gracht, die ooit heeft gediend in de strijd tegen de Spanjaarden. In het hele vroege voorjaar staat het

hier vol met stinzenplanten, zoals sneeuwklompjes en winterakoniet.

We lopen achterlangs Kasteel Nederhemert (we komen daar straks terug) naar de onverharde Moffendijk. Waar deze naam vandaan komt is ons onbekend, in ieder geval heette de dijk rond 1800 al zo. We bereiken het plaatsje Bern (3). Met al die glooiingen in het landschap zou je je bijna vergissen met de Zwitserse hoofdstad. Maar nee, dit Bern telt slechts een paar huisjes. Toch is er veel meer over te vertellen dan je zou denken. In de Middeleeuwen stond hier namelijk een belangrijk klooster, de Abdi van Berne.

Abdij van Berne

We gaan even terug naar het jaar 1132. Ridder Fulco van Berne staat aan de oevers van de Maas, met de troepen van de Hertog van Brabant en de Graaf van Holland op zijn hielen. Die zijn niet amused dat Fulco de jonge Bessela heeft geschaakt. Er is maar één uitweg: de rivier in. Met volle wapenuitrusting springen Fulco en zijn paard in het koude water. Hij belooft zijn hele kasteel om te vormen tot klooster als hij levend de overkant bereikt. Wonder boven wonder lukt dat! En Fulco houdt woord: de abdij van Berne is een feit.

Ruim 4 eeuwen lang is de Abdij het centrum van het geestelijk leven in de wijde omtrek. Totdat de Watergeuzen onder admiraal Lumey in 1572 de boel plunderen. De monniken zwerven daarna uit om zich uiteindelijk in Heeswijk te vestigen, waar de orde van Berne nog altijd bestaat. De oudste nog bestaande kloostergemeenschap van Nederland.

Restanten uit het verleden in Bern

Aan de Kloosterstraat staat nog het brouwershuis van de abdij, in de volksmond 'het Kloostertje' genoemd. Na de Tweede Wereldoorlog woonde en werkte hier de schilder Willem Witjens (1884-1962). Jarenlang stond het huis leeg, maar nu is het mooi gerestaureerd. Middenin de weilanden staat nog een ander restant van het klooster, een middeleeuwse waterput. Archeologisch onderzoek (o.a. in 2015) toonde aan dat de funderingen van het klooster nog wel in de grond zitten, maar daar zie je natuurlijk aan de oppervlakte niets van.

We vervolgen onze weg weer noordelijk, terug over de Moffendijk. Als de eerste bomen in zicht komen, slaan we meteen rechtsaf een paadje in door de weilanden. We komen langs mooie biologische akkers en uitbundige bloemenvelden uiteindelijk bij het pontje (4) naar Nederhemert-Noord, dat heel toepasselijk Drs P veer is genoemd.

Camping

We volgen de Veerweg richting het kasteel, langs een rij fruitbomen: appels, kersen en noten. Eerst komen we bij de kasteelcamping (5), Het natuurkampeerterrein is een oase van rust, maar eigenlijk geldt dat voor het hele eiland. Er is altijd plaats beschikbaar voor de fietser en wandelaar. Elektra is bij de warme douches. Je kunt reserveren op telefoonnummer 06 53968077.

Kasteel Nederhemert

Het kasteel Nederhemert (6) uit ca. 1300 is uit de as herrezen. Voordat het in 1945 afbrandde zag het er wel geheel anders uit dan na de restauratie. Als je het kasteel wilt bezoeken, moet je wachten op Open Monumentendag, want het bedrijf dat in het kasteel huist is niet te bezoeken voor wandelaars. Staatsbosbeheer kreeg enkele jaren terug

veel kritiek na een vermeende kaalslag tussen de oude bomen, maar daar is nu niets meer van te merken. Er staan heel bijzondere bomen bij overigens. Twee mammoetbomen zijn volgens de overlevering in 1815 geplant met zaadjes uit Sint Petersburg, toen de baron van Nederhemert daar de Russische tsarendochter Anna Pawlowna ging ophalen.

Oude huizen en een gehavende kerk

Langs de Kasteellaan staan snoepjes van huizen, die allemaal een heel verhaal te vertellen hebben. Zoals huize Wielestein, de oude pastorie. Of, nog ouder, boerderij De Hoef uit het jaar 1660. Dat de Eilandkerk (7) nog maar een fractie beslaat van zijn vroegere omvang is duidelijk te zien. Ook deze kerk is de oorlog niet ongeschonden doorgekomen. Binnenin het resterende gedeelte vind je een marmeren herdenkingssteen voor één van de heren van Nederhemert: Otto Frederik van Vittinghoff. Als we via de Kerklaan rondwandelen via de Kasteellaan komen we vanzelf weer terug bij ons beginpunt.